08/05/2025

Патријарх Порфирије: Кроз Христову љубав и Његову благодат можемо осетити да носимо достојанство иконе Божје

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 8. маја 2025. године, на Марковдан, у цркви Светог Марка на Ташмајдану

Још увек смо испуњени радошћу Васкрсења Христовог из мртвих, зато што је Његово Васкрсење из мртвих победа над тројединим, по речима апостола Павла, непријатељем човековим. Имамо много непријатеља, свако од нас појединачно, као заједница и као Црква, али смо позвани као икона Божја, као хришћани православни, као људи Јеванђеља – и као заједница и као Црква – да свакога видимо као свога брата, да никога не видимо као непријатеља, без обзира на то како се он у односу на нас поставља, како нас види, како нас доживљава и на крају како поступа у односу на нас. Понављамо непрестано и себи и другима важну духовну истину: да је Јеванђеље Христово нама дато да буде нама лично огледало, да ми кроз њега себе коригујемо, исправљамо, управљамо, растемо и живимо, а не да га примењујемо тако што ћемо помислити да је оно нама дато као власништво, да кроз њега оцењујемо и процењујемо друге и да на крају другима судимо. Једном речју, знамо Васкрсењем Христовим да нам је дато Јеванђеље да

бисмо ми имали шта Богу одговорити на Његову љубав. Знамо да ће нас Бог питати шта ми чинимо Богу, природи, творевини Божјој, себи и другима, а неће нас питати шта су нама други учинили. Ако се будемо управљали Јеванђељем Христовим, онда ћемо увек имати одговор на свако искушење и на свако питање. Онда ћемо, без обзира што постоје многи који себе виде као наше непријатеље, који себе виде као непријатеље нама и нас као непријатеље себи, дати одговор Богу за оно што смо чинили њима, а они за оно што су чинили нама. На нама је да се молимо за читав свет, па и за њих, јер само тако ми постајемо учесници ове победе Христове над тројединим нашим истинским, правим и исконским непријатељем, непријатељем који ће бити наш непријатељ до Другог доласка Христовог – а то је ђаво, то је смрт, то је грех.

Често мислимо да ништа од тога не постоји. Другим речима, често заборавимо истинског и правог свог непријатеља, па се онда окренемо и погледамо хоризонталу и трагамо за непријатељима око себе. Заборављамо или стављамо под тепих чињеницу да ђаво постоји и да нема ниједног зла које је уперено против нас, ниједне стреле отровнице које је испаљена у нашу душу, а да није од њега. Наравно, та стрела отровница испаљена је ка нама да бисмо ми, игноришући њега, архинепријатеља нашег, често усвојили и прихватили тај отров и чинили грех и кроз грех уносили у себе много дубље и свеобухватније још једног непријатеља нашег или још једну димензију и још једну страну тројединог непријатељства – а то је смрт. И ево, Господ наш је победио грех, ђавола и смрт! Сваки, дакле, други наш непријатељ јесте рефлексија и одблесак, и то далеки одблесак, овог тројединог непријатеља. Зато је, браћо и сестре, важно да знамо истину Христову, да њом живимо и да у свом животу направимо лествицу вредности, да знамо шта је прво и најважније у нашем животу, која то делатност, која мисао, какве речи. Оне морају бити уперене против нашег архинепријатеља како бисмо онда могли не само чути истину о Спаситељу нашем Исусу Христу и о Његовој победи, него постати и ми деоничари и учесници у тој Његовој победи, и то не тамо негде и некада, него сада и овде.

Апостоли Христови су сведоци те истине. Ми данас славимо апостола и јеванђелисту Марка, чије Јеванђеље почиње речима: Јеванђеље о Господу Исусу Христу. Управо реч коју је употребио у првом стиху на почетку своје књиге, свога сведочења о Христу, јесте реч Јеванђеље. Апостоли које је Господ одредио да буду Његови сведоци јесу јеванђелисти, јесу пример и углед и за нас и позив да и ми будемо апостоли, јер пре свега Црква Христова је једна, света и апостолска. Шта то значи? То значи да наши животи,

независно од спољашњих околности, имају смисла и постоје само ако смо апостоли, тј. ако смо сведоци истине о Распећу, Смрти, Васкрсењу и Вазнесењу Господа нашег Исуса Христа. Како сведоци? Наравно, не тако што само говоримо о тој Истини. Многи данас говоре, често много више говоре о Јеванђељу Христовом, тумачећи га и анализирајући, и то они који са Црквом немају много везе. Они који заправо не усвајају Јеванђеље као начин свога постојања и свога живота. Нама је Јеванђеље дато да бисмо били сведоци Христови, да бисмо били апостоли, да бисмо живели Јеванђељем, баш онако како наш народ од Светога Саве па на овамо живи. Да можда не мислимо да бисмо били оно што јесмо данас, имајући у виду све снаге, силе, дарове, успехе, успоне, стваралаштво нашег народа, да народ наш није био народ Јеванђеља? Сигуран сам да свако у својој души и пре него што се постави то питање чује одговор. Ми јесмо оно што јесмо Јеванђељем Христовим и то је наш основни закон. О томе се може мудровати, па говорити о идентитету, користити разне формуле и формулације, употребљавати модерне речи и тако даље, али Јеванђеље Христово је једноставно. Оно нам сведочи да је Господ Исус Христос Син Божји, да је дошао у овај свет, да је страдао, био погребен и васкрсао, да смо ми створени по Његовој слици и прилици, да смо створени за вечност, да у вечности можемо живети аутентично, да нам вечност може бити спасење, да је она Царство Божје само уколико се трудимо да одвојимо себе, своју душу и своје биће за Христа и да се трудимо да Христом живимо.

Не можемо живети у лажи, а сведочити истину. То не постоји! И не можемо само користити исечке из Јеванђеља у својим говорима и беседама, а не трудити се да живимо Христом и тиме мислити да смо постигли све. Зато Јеванђеље подразумева покајање и преумљење, подразумева да спустимо свој ум у своје срце, уз речи: Господе Исусе Христе Сине Божји, помилуј нас; помилуј ме грешног, и да ту, спустивши ум у своје срце, уносимо име Христово и да оно одагнава сваки надум, да обуздава сваку страст, да од хладног, агресивног, узбурканог и немирног срца чини луку мира, луку присуства Божјег, да од срца чини Царство Божје. Без покајања, без свести о томе да смо грешни, да сам грешан, да си грешан, без свести која производи сузе, а није само украс у нашој реторици, без Христа идемо путем лудила, путем суицида, путем потпуне, хистеричне, дивље и агресивне разузданости у којој нема трунке мира. Дакле, да, грешан сам, грешан сам. То подразумева сузе, подразумева свест о томе да ми је потребан Христос. Христос је потребан сваком.

И ево, данас славећи Светог јеванђелиста Марка, узмимо и читајмо његово

Јеванђеље и знајмо да само када скромно и немоћно – свако нека буде искрен према себи – осетимо да нисмо у стању да се бацимо каменом ни на кога, него да умивајући се сузама покајања будемо обасјани љубављу Христовом и само тада, кроз Његову љубав и кроз Његову благодат, можемо осетити да носимо достојанство иконе Божје. Баш као што се и Свети апостол и јеванђелист Марко одрекао себе и пошао за Христом, чувши речи покајања и препоруку да узме крст свој и пође за Христом. Учинио је све то и кроз покајање, љубав и смирење очистио своје биће до мере да га је Господ удостојио да кроз перо, кроз његову књигу, кроз његову реч и ми добијемо Јеванђеље и сведочење о његовом и нашем спасењу. Господ га је удостојио да буде апостол и оснивач Цркве у Египту, да пострада онда када је служио свету Литургију. То је оно што је позив Христов, позив Цркве, позив свима нама – да будемо учесници свете Литургије. Отуда, и сваку реч која је нас узнемирила, што нам личи на нешто што је против нас и која изгледа да може да нас превари, треба да видимо као позив на јачу молитву, на дубље учешће у светој Литургији, на нашу молитву заједно са апостолом Марком и свим другим апостолима, за мир у читавом свету, за мир у нама и међу нама.

Нека би Господ својим Васкрсењем и сведочењем светих апостола, међу којима и апостола Марка, дао да и ми будемо истински и прави сведоци Христови да бисмо онда могли певати песму Васкрсења: Христос васкрсе из мртвих, смрћу смрт разруши и онима који су у гробовима живот дарова. Христос васкрсе!

spc.rs